

Motion till riksdagen

1988/89:So32

av Gudrun Schyman m.fl. (vpk)

med anledning av prop. 1988/89:130 om
socialstyrelsens framtida roll, uppgifter och
inriktning

Enligt regeringens proposition skall socialstyrelsens huvudsakliga arbetsuppgifter vara dels tillsyn, dels kunskapsutveckling och kunskapsförmedling. Regeringen föreslår sex regionalt placerade tillsynsenheter och att utvecklingsarbete och förmedling av kunskap blir den centrala myndighetens främsta arbetsuppgifter.

Vår uppfattning är att socialstyrelsens roll som tillsynsmyndighet behöver förstärkas, särskilt vad gäller kontroll av hälso- och sjukvård, socialtjänst och annan verksamhet. Vi välkomnar därför att den uppgiften tydliggörs och lyfts fram i det föreliggande förslaget, men vi delar inte uppfattningen att dessa uppgifter bäst utförs i regionala myndigheter.

Tillsyn, kunskapsutveckling och kunskapsförmedling

Det finns goda skäl att tro att en regional tillsynsverksamhet kommer att försvåras av kollegiala konflikter i ännu större utsträckning än vad som redan är fallet. Det finns alltid en obenägenhet att "anmäla varandra" och risken är att en decentraliserad tillsynsverksamhet allvarligt försvåras av detta faktum.

Ytterligare ett argument för en central tillsyn är att man då kan göra jämförelser med andra regioner, dvs man kan kräva högsta optimala nivå på en verksamhet utifrån ett riksperspektiv och inte bara utifrån regionala förhållanden.

Vi föreslår därför att tillsynen organiseras i enlighet med det andra alternativ som beredningsgruppen diskuterat, nämligen att man centralt på socialstyrelsen inrättar en särskild tillsynsenhet som handlägger merparten av tillsynsfrågorna.

Däremot är det vår uppfattning att arbetsuppgiften med kunskapsutveckling och kunskapsförmedling väl lämpar sig för en regionalisering. Då har man möjlighet att från myndighetens sida följa arbetet på närmare håll och man kan i samarbete med andra berörda myndigheter, socialtjänst och landsting, initiera och utveckla samarbetsmetoder, vilket inte är minst viktigt i dag.

Tillsyn över verksamheten vid hälso- och friskvårdshem

Vi välkomnar regeringens förslag om inrättandet av en fristående myndighet för läkemedelskontroll m.m. Vi saknar ett förslag om tillsynsmyndighet för den oseriösa sjukvårdsverksamhet som i dag bedrivs vid vissa s.k. hälso-

och friskvårdshem och där kvacksalverilagen i praktiken är otillräcklig för att förhindra allvarliga felbehandlingar, ibland med dödlig utgång. Vi föreslår att den nu föreslagna fristående myndigheten också blir tillsynsmyndighet för denna snabbt växande verksamhet.

Ansvar för kvaliteten i förskola och fritidshem

Den svenska förskolan och fritidshemmen intar en framskjuten plats i utbyggnaden av den svenska välfärden. Alla barns rätt till förskola är nu en självklarhet för den uppväxande generationen. Riksdagens beslut om förskola för alla barn markerar betydelsen av denna för hela samhället så centrala verksamhet. Regeringens proposition om skolans utveckling och styrning (1988/89:4) pekar på fritidshemmens betydelse för skolbarnens utveckling.

Dessa båda verksamheter lyfts fram som viktiga områden för socialstyrelsen i propositionen.

Det pedagogiska innehållet i förskola och fritidshem är avgörande för kvaliteten. Att tillse att kvaliteten hålls hög blir en huvuduppgift för socialstyrelsen på barn- och ungdomsområdet — särskilt viktig blir denna uppgift under de kommande utbyggnadsåren.

Socialarbetarna i Köpenhamn

I propositionen finns ett avsnitt om "Förändrad ansvarsfördelning för vissa uppgifter". Ett av de verksamhetsområden som nämns är socialstyrelsens socialarbetare i Köpenhamn. I propositionen finns inget konkret förslag på hur den verksamheten ska organiseras, men regeringen aviserar en förändring nästkommande år. Vi vill i den frågan hänvisa till den motion vi lagt under allmänna motionstiden (1988/89:So240), där vi föreslår att verksamheten ska finnas kvar i nuvarande form.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om socialstyrelsens framtida organisation,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tillsyn av oseriös sjukvårdsverksamhet,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av socialstyrelsens särskilda ansvar för kvaliteten i förskola och fritidshem.

Stockholm den 17 april 1989

Gudrun Schyman (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Rolf L. Nilson (vpk)

Karl-Erik Persson (vpk)